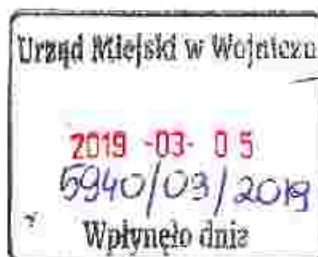

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

OO.4242.142.2012.BM

Kraków, 28 lutego 2019 r.

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 106 § 1, 2, 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.), w związku z art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych ustaw oraz art. 77 ust. 1 pkt. 1, ust. 3 i ust. 4 w związku z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.), § 3 ust. 1 pkt. 5 i 62 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.) oraz w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71),

po rozpatrzeniu

wniosku Burmistrza Wojnicza z dnia 15.04.2011 r. (data wpływu: 18.04.2011 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11 uzupełnionego w dniach: 28.12.2012 r. (data wpływu: 02.01.2013 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12; 22.01.2013 r. (24.01.2013 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13; 19.04.2018 r. (data wpływu: 24.04.2018 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18; 21.05.2018 r. (24.05.2018 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18; 24.07.2018 r. (data wpływu: 27.07.2018 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18; 09.01.2019 r. (data wpływu: 16.01.2019 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18/19, wraz z raportem uzupełnianym przy pismach z dnia: 23.11.2012 r. (data wpływu: 27.11.2012 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12; 08.04.2013 r. (data wpływu: 10.04.2013 r.) znak: 134/2013; 10.05.2013 r. (data wpływu: 14.05.2013 r.) znak: 184/2013; 29.09.2014 r. (data wpływu: 30.09.2014) znak: 451/2014; 13.10.2014 r. (data wpływu: 15.10.2014 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14; 28.09.2015 r. (data wpływu: 01.10.2015 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15; 19.04.2018 r. (data wpływu: 23.04.2018 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18; 26.11.2018 r. (data wpływu: 28.11.2018 r.) znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18 w sprawie uzgodnienia w zakresie ochrony środowiska, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przedsięwzięcia pn.: **„Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, służącej dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii”**, którego Inwestorem są: „Małe Elektrownie Wodne” s.c. Jerzy, Maria, Piotr Kujawscy, ul. Wiejska 8, 83-400 Kościerzyna,

postanawiam

odmówić uzgodnienia w zakresie ochrony środowiska, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przedsięwzięcia pn.: **„Budowa zbiornika wodnego**

w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii”.

UZASADNIENIE

Burmistrz Wojnicza wystąpił z wnioskiem z dnia 15.04.2011 r. znak: BKŚ-7624/6/09/11 w sprawie uzgodnienia w zakresie ochrony środowiska, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przedsięwzięcia pn.: „Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii”, którego Inwestorem są: „Małe Elektrownie Wodne” s.c. Jerzy, Maria, Piotr Kujawscy, ul. Wiejska 8, 83-400 Kościerzyna, przedkładając wymagane dokumenty, o których mowa w art. 77 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018, poz. 2081 z późn. zm.).

Planowane przedsięwzięcie zgodnie z § 3 ust.1 pkt.: 5 i 62 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 z późn. zm.) oraz w związku z § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71) zaliczone jest do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą wymagać sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Zgodnie z wnioskiem Burmistrza Wojnicza z dnia 15.04.2011 r. znak: BKŚ-7624/6/09/11 oraz raportem o środowiskowych uwarunkowaniach (wykonanym w marcu 2011 r. przez Pracownię Ochrony Środowiska, mgr Henryk Roszman) planowana inwestycja polegać miała na „Budowie stopnia wodnego Wojniczanka z elektrownią wodną i przepawką dla ryb w km 39+120 rzeki Dunajec, na dz.296/4 w m. Łukanowice, gm. Wojnicz i dz. nr 504/2 w m. Zgłobice, gm. Tarnów”. W toku prowadzonego postępowania dla przedmiotowej inwestycji (zgodnie ze składanymi przez Inwestora uzupełnieniami do RODŚ) nastąpiły dwukrotne zmiany w nazwie oraz zakresie planowanego przedsięwzięcia. Ostatecznie nazwa planowanego przedsięwzięcia (zgodnie z ostatnim uzupełnieniem i wg postanowienia wydanego przez Burmistrza Miasta Wojnicz z dnia: 09.01.2019 r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18/19) brzmi następująco: „Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii”.

Do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie, w toku prowadzonego postępowania uzgadniającego zostały złożone następujące materiały uzupełniające, na podstawie których przeprowadzona została stosowna analiza wpływu planowanej inwestycji na środowisko, tj.:

1. W odpowiedzi na wezwanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie do uzupełnienia raportu o środowiskowych uwarunkowaniach (pismo z dnia: 08.11.2011 r.

- znak: OO.4242.1.108.2011.AK) został przekazany przez Burmistrza Wojnicza (przy piśmie z dnia 23.11.2012 r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12) raport o środowiskowych uwarunkowaniach z nową nazwą planowanego przedsięwzięcia tj.: „*Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej oraz modernizacji ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii*” - wykonany w 2012 r. przez ECO-ANALYSE, Biuro Analiz Środowiska z/s w Toruniu, ul. Rydygiera 10A/10.
2. W odpowiedzi na wezwanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie (pismo z dnia: 07.02.2013 r. znak: OO.4242.142.2012.AK), Inwestor (przy piśmie z dnia 08.04.2013 r. znak: 134/2013) przedłożył uzupełnienie do raportu o środowiskowych uwarunkowaniach (wyjaśnienie, wykonane przez ECO-ANALYSE Biuro Analiz Środowiska, marzec 2013 r.). W załączeniu do tego uzupełnienia przedłożone zostało również pismo od Tarnowskich Wodociągów Sp. z o.o. (ul. Narutowicza 37, 33-100 Tarnów).
 3. Inwestor (pismem z dnia 10.05.2013 r. znak: 184/2013) zwrócił się do tut. Organu z prośbą o pozytywne zaopiniowanie złączonej do ww. pisma koncepcji rozwiązań ułatwiających migrację ryb przy pomocy ruchomego bystrza umocowanego od górnej wody do powłoki przepony gumowej jazu.
 4. Inwestor (pismem z dnia 29.09.2014 r. znak: 451/2014) złożył uzupełnienie pt.: „*Opinia na temat spełnienia wymogów nadrzędnego interesu publicznego wraz z opisem planowanych działań zapewniających kompensację przyrodniczą*”- sporządzone w dniu 19.09.2014 r. przez Biuro Opracowań Ekologicznych Tajmyr, ul. Korczaka 5/2, 76-231 Dąbnica. Powyższe uzupełnienie zostało również przekazane przez Burmistrza Wojnicza przy piśmie z dnia 13.10.2014 r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14.
 5. Burmistrz Wojnicza (pismem z dnia 28.09.2015r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15) przekazał uzupełnienie do raportu o środowiskowych uwarunkowaniach pt.: „*Opinia na temat spełnienia wymogów nadrzędnego interesu publicznego, braku rozwiązań alternatywnych wraz z opisem planowanych działań zapewniających kompensację przyrodniczą*”- sporządzone w dniu 31.08.2015 r. przez Biuro Opracowań Ekologicznych Tajmyr, ul. Korczaka 5/2, 76-231 Dąbnica.
 6. Burmistrz Wojnicza (pismem z dnia 09.04.2018r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18) złożył Aneks do raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na środowisko polegającego na: „*Budowie zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej oraz modernizacji ujęcia wody pitnej dla miast Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii*” – sporządzony w 2018 r. przez ECO – ANALYSE Biuro Analiz w Toruniu, ul. Skłodowskiej Curie 53, 87-100 Toruń.
 7. Burmistrz Wojnicza (pismem z dnia 21.05.2018r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18) złożył kopię pisma Polskiego Związku Wędkarskiego Okręg w Tarnowie (pismo z dnia 14.05.2018 r. znak: OW/85/3/2018) oraz kopię wniosku Fundacji Greenmind z/s w Warszawie zawierający uwagi do planowanej inwestycji (pismo z dnia 16.05.2018 r.).
 8. Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Tarnowie (pismem z dnia 29.08.2018 r. znak: OW-85/6/2018) wniósł o odmowę uzgodnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz przedłożył kopię pisma Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Brzesku z dnia 17.07.2018 r. oraz kopię postanowienia SKO w Tarnowie z dnia 09.07.2018 r.
 9. Burmistrz Wojnicza (pismem z dnia 26.11.2018r. znak: BKŚ-7624/6/09/11/12/13/14/15/18) złożył uzupełnienie do raportu o oddziaływaniu planowanego przedsięwzięcia na

środowisko polegającego na: „Budowie zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, służącej dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacji ujęcia wody pitnej dla miast Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii” – sporządzony w listopadzie 2018 r. przez Pracownię Ochrony Środowiska Henryk Roszman, ul. Wejhera 46, 84-252 Orle.

Na wniosek Inwestora przedmiotowe postępowanie administracyjne było kilkakrotnie zawieszane przez Burmistrza Wojnicza, o czym tut. Organ był zawiadamiany.

W toku prowadzonego postępowania Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie wystąpił do Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Krakowie o wyrażenie opinii na temat wpływu planowanej inwestycji na obszar Natura 2000 Dolny Dunajec.

Regionalna Rada Ochrony Przyrody w Krakowie, na posiedzeniu w dniu 10 kwietnia 2013 r., po zapoznaniu się z przedstawionym materiałem podjęła uchwałę negatywnie opiniując przedmiotową inwestycję. Zwracając, przy tym uwagę, że planowana inwestycja wywrze negatywny wpływ na gatunki ryb (i ich siedliska) stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085, poprzez min.:

- zmianę stosunków wodnych i wahań poziomu wód w korycie rzeki Dunajec;
- zmianę kształtu koryta Dunajca, regulację brzegów, pogorszenie drożności rzeki;
- zmianę stosunku środowisk lotycznych (wód płynących) do lenitycznych (wód stojących);
- zwiększenie odkładania się materiału wleczonego (rumoszu i mułu) w obszarach dna kamienistego i zwirowego niezbędnego do rozrodu ryb reofilnych;
- zmianę warunków lotycznych na podpiętrżonym odcinku rzeki;
- zmianę termiki wód rzeki Dunajec.

Wskazany cel przedsięwzięcia polegający na zabezpieczeniu warunków poboru wody pitnej dla miasta Brzeska, w opinii Rady jest wątpliwy, gdyż w dokumentacji nie przedstawiono żadnego wariantu inwestycji, który podporządkowany byłby wyłącznie temu celowi – wszystkie analizowane warianty nastawione są na produkcję energii elektrycznej.

Rada zwróciła również uwagę, iż lokalizacja inwestycji może stanowić zagrożenie dla mostu w ciągu drogi krajowej nr 4 (poprzez zwiększenie erozji dennej poniżej piętrzenia) oraz dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego terenów sąsiednich (piętrzenie wód Dunajca, stworzenie przeszkody w swobodnym spływie wód powodziowych). Ponadto, przedstawiony raport nie zawiera, żadnych analiz odnośnie powyższych zagrożeń.

Planowane do realizacji przedsięwzięcie miało zostać zrealizowane na terenie województwa małopolskiego, w gminach Wojnicz i Tarnów, w miejscowościach Łukanowice i Zgłobice. Przedsięwzięcie miało obejmować działki: nr 296/4 obręb Łukanowice, gm. Wojnicz oraz nr 504/2, obręb Zgłobice, gm. Tarnów. Inwestycja miała zostać zlokalizowana w korycie rzeki Dunajec i na terenie przybrzeżnym, w obrębie międzywala rzeki.

Najbliższa zabudowa mieszkaniowa od planowanej inwestycji, znajduje się w odległości ok. 150 m, za ul. Nadbrzeżną. W odległości 2,2 km powyżej projektowanej inwestycji znajduje się brzegowe ujęcie wody, zaopatrujące w wodę pitną ludność miasta Brzesko. Natomiast w km 35+400, poniżej planowanego stopnia, na prawym brzegu rzeki, znajduje się ujęcie wody pitnej na potrzeby ludności miasta Tarnowa, ujęcie wody na potrzeby Zakładów Azotowych oraz projektowana elektrownia wodna należąca o Spółki KAROR – Bydgoszcz.

W ramach planowanej inwestycji zaplanowano budowę stopnia wodnego z małą elektrownią wodną w km 39+120 rzeki Dunajec, zlokalizowaną ok. 120 m przed mostem w ul. Krakowskiej m. Tarnowa.

W wersji pierwotnej (raport z 2012 r.) projektowana budowa zapory powłokowej wiązała się z utworzeniem zbiornika wodnego oraz wykonaniem przepławki dla ryb w postaci bystrza. Zasięg piętrzenia na projektowanym jazie określono na odległość ok. 3,10 km, zatem utworzony zbiornik wodny miałby obejmować również ujęcie wody dla Wodociągów

Brzeskich. Ustalona rzędna piętrzenia wynosząca 194,20 m npm, miałaby zapewnić stabilny stan wód, przy ujęciu wynoszącym ok. 194,30 m npm, (ulegający niewielkim wahaniom rzędu kilku, czy kilkunastu cm, zależnie od wielkości przepływów zależnych od zrzutów wód ze zbiornika w Czechowie. Istniejący próg stałby się urządzeniem zbędnym.

Śpiętrzenie wody mieścić się miało na obszarze międzywala. Część terenów przybrzeżnych, na odcinku ok. 1,0 km w górę rzeki zostałaby pokryta wodami zbiornika.

Planowane przedsięwzięcie w wersji ostatecznej (uzupełnienie listopad 2018 r.) miało składać się z następujących elementów, licząc od lewego brzegu rzeki:

1. *Przeplawki dla ryb w postaci potoku* o długości ok. 900 m, szerokości 6,0 m, spadku 0,43 % i napelnieniu 0,60 m, o dnie wyłożonym elementami skalnymi. Od strony koryta rzeki planowano umieścić ściankę szczelną o rzędnej korony min 195,50 m npm. Wydzielona przeplawką (ścianką szczelną) enklawa brzegu nie zostałaby zalana spiętrzonymi wodami i pozostałaby w stanie nienaruszonym.

Ujęcie wody dla przeplawki - bystrza miało znajdować się ok. km 40+000, o szerokości 4,0 m, z progiem na rzędnej 193,70 m npm i przepływie wynoszącym $Q = 3,47 \text{ m}^3/\text{s}$. Przepływ wód w przeplawce – bystrzu o szerokości ok. 6,0 m i napelnieniu ok. 0,60 m miał wynieść ok. $Q = 3,47 \text{ m}^3/\text{s}$, przy prędkości przepływu $v = 1,04 \text{ m/s}$ możliwej do pokonania przez ryby wędrujące przeplawką.

Wejście do przeplawki znajdować się miało ok. km 39+060 za kanałem zrzutowym wód z elektrowni, miało zostać zlicowane z dnem rzeki na rzędnej ok. 190,53 m npm. Przejście przeplawki pod planowaną drogą miało zostać wykonane w postaci przepustu, który zostałby doświetlony światłowodem. Planowany poziom wody dolnej miał znajdować się na rzędnej 190,95 m npm, przy przepływie SNQ wynoszącym $17,50 \text{ m}^3/\text{s}$.

Obudowa przeplawki miałaby odgradzać wody rzeki i umożliwiać zabezpieczenie przed zalaniem brzegu rzeki stanowiącego starorzecze z oczkami wodnymi. Celem zasilenia w wodę oczek wodnych w ścianie przeplawki, w miejscu gdzie rzędna poziomu wody w przeplawce byłaby zbliżona do rzędnej poziomu wody w oczkach wodnych, miałby zostać wykonany kanał łączący, umożliwiający odświeżanie wód w starorzeczu i przedostanie się organizmów wodnych na teren starorzecza i powrót na przeplawkę.

2. *Instalacji odnawialnego źródła energii*, tj.: budynku OZE, o długości ok. 40,0 m, szerokości ok. 17,5 m (bez płyty wypadowej) i długości komory turbinowej 15,0 m, o powierzchni w rzucie ok. 700 m^2 . Dach budynku OZE miał zostać wzniesiony ponad poziom wody górnej do rzędnej 203,20 m npm. Budynek OZE miał zostać wyposażony w turbiny wodne TKR 1600 (6 szt.) oraz generatory 250 kW (6 szt.).
3. *Kanału doprowadzającego wodę* o długości średnio ok. 90,0 m, szerokości średnio ok. 40,0 m i powierzchni ok. 3600 m^2 .
4. *Kanału odprowadzającego wodę z turbin* o długości ok. 55,0 m i szerokości ok. 40,0 m powierzchni ok. 2200 m^2 .
5. *Jazu przeponowego* o całkowitej długości wynoszącej 100,0 m, wysokości piętrzenia $H=3,25 \text{ m}$ i szerokości wynoszącej 11,0 m. Jaz miał zostać podzielony na 4 przęsła o szerokości wynoszącej 22,0 m każde oraz dzielony filarami o szerokości wynoszącej 3,0 m.
6. *Upustu rumowiska tj.:* pod każdym przęsłem jazu planowano wykonanie upustu dennego wyposażonego w zawór od strony górnej wody. Średnica upustu miała wynosić ok. 1800 mm, a długość ok. 15,0 m.
7. *Śluzy dla kajaków* o długości ok. 15,0 m i szerokości ok. 3,0 m, oraz różnicy poziomów $H_{\max} = 3,50 \text{ m}$ i $H_{\text{sr}} = 2,67 \text{ m}$.
8. *Zbiornika wodnego* o zasięgu piętrzenia o długości wynoszącej 3,10 km, przy przepływie SSQ. Szerokości zalewu wynoszącym średnio ok. 90,0 i powierzchni ok. 27,90 ha. Całkowita pojemność zbiornika wyniosłaby ok. $558\,000 \text{ m}^3$.

W ramach modernizacji ujęcia wody zaplanowano:

- wybudowanie nowego ujęcia wody komorowego, poprzedzonego komorą osadnikową zatrzymującą zawieszinę i inne zanieczyszczenia niesione wodami rzeki;
- wykonanie prac regulacyjno – umocnieniowych zabezpieczających ujęcie wody przed wielkimi wodami i podtopieniem oraz uszkodzeniem brzegu.

Zgodnie z posiadanymi przez tut. Organ informacjami, Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzesku (pismo znak: RPWiK/T/1982/2018 z dnia 19.07.2018r.) wyraziło swoje stanowisko, iż zrealizowany w latach 1999 – 2012 (3 etapy) próg denny stabilizujący, dno rzeki Dunajec wraz z umocnieniem brzegów zapewnia obecnie i zabezpiecza na przyszłość pobór wód w wystarczającej ilości. W związku z powyższym, budowa zbiornika wodnego nie jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania ujęcia wody. Ponadto, budowa zbiornika, przy braku odpowiednich prac modernizacyjnych ujęcia wody, miałaby negatywny wpływ na jakość ujmowanej wody i pracę ujęcia.

Dodatkowo w ramach inwestycji Inwestor zaproponował wykonanie drogi rowerowej na zaporze powłokowej. Przejście przez rzekę zostałoby wykonane w postaci mostu, a za rzeką droga rowerowa skręcałaby na północ i przechodziła pod mostem drogowym i dalej biegła już na lewym brzegu rzeki. Przeprawa drogi rowerowej przez rzekę posiadałaby długość ok. 100 m, szerokość ok. 2,50 m i zostałaby wsparta na filarach jazu. Projektowana droga rowerowa zostałaby zblokowana z pomostem, nad jazem służącym do obsługi urządzeń jazu powłokowego o szerokości ok. 4,50 m. Rzędna spodu mostu dla drogi obsługowej i drogi rowerowej nie powinna być niższa od 196,20 m npm, celem przepuszczenia wód wyższych przepływów rzeki. Przejazd na most, na lewym brzegu rzeki posiadałby spadek poniżej 7%, dopuszczalny dla dróg o prędkości przejazdu 70 km/h. Ostateczna niweleta drogi rowerowej zostałaby określona w projekcie.

Zgodnie z informacją przedłożoną wraz z ostatnim uzupełnieniem (listopad 2018 r.) do raportu Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, jako inwestor drogi rowerowej EuroVelo 11 wstępnie zaopiniował pozytywnie przedstawioną lokalizację przeprawy rowerowej (pismo ZDW w Krakowie z dnia: 11.10.2018 r. znak: ZDW/PW/2018/8994/DI-6/DG).

Z ostatniego uzupełniania do raportu, wynika także, iż zrezygnowano z zaproponowanej wcześniej w aneksie do raportu o środowiskowych uwarunkowaniach, metody kompensacji przyrodniczej w postaci wykonania bystrzy w korycie rzeki Dunajec, które miały zostać zlokalizowane przed projektowanym jazem. Z chwilą uruchomienia piętrzenia wód do rzędnej 194,20 m npm, w km 39+120 proponowane bystrza znajdowałyby się pod wodą. Obecnie Autorzy uzupełnienia do raportu proponowali realizację kompensacji przyrodniczej w postaci bystrotoku, w lewym brzegu rzeki w powiązaniu z przeplawką dla ryb.

Po przeanalizowaniu całości materiału dowodowego, pomimo wielokrotnych uzupełnień raportu oraz wprowadzania zmian do zakresu przedsięwzięcia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie uznał, że planowane przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085.

Dnia 29 października 2009 r. Minister Środowiska przekazał Komisji Europejskiej listę proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody), na której znajdował się proponowany specjalny obszar ochrony siedlisk Dolny Dunajec PLH120085. Decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L33/146-411 z 8.2.2011) obszar Dolny Dunajec PLH120085 został uznany za obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Decyzja ta została zastąpiona decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2019/18 z dnia 14 grudnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia dwunastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE L7/77-286 z 9.1.2019).

Obszar Dolny Dunajec PLH120085 zajmuje powierzchnię 1294 ha. Położony jest w województwie małopolskim na terenie powiatu tarnowskiego, w gminach: Gromnik, Pleśna, Tarnów (m.), Tarnów (w.), Wierzchosławice, Wietrzychowice, Żabno, Zakliczyn, Wojnicz, Radłów, powiatu brzeskiego: w gminie Czehów oraz powiatu dąbrowskiego: w gminie Gręboszów. Obejmuje rzekę Dunajec na odcinku od zapory w Czehowie do ujścia do Wisły wraz z dopływami:

- potokiem Paleśnianka od mostu na trasie Zakliczyn – Jastrzębia koło miejscowości Bieśnik,
- potokiem Siemiechówka od mostu na trasie Zakliczyn – Siemiechów wraz z dopływem Brzozowianka od drugiego mostu w Brzozowej (w przysiółku Stępówka), ujściowym odcinkiem rzeki Biała.

Rzeka Dunajec w granicach ostoi ma charakter rzeki nizinnej zwirowej oraz piaszczysto-gliniastej. Nurt jest raczej szybki, a dno kamieniste, zbudowane z materiału skalnego o zróżnicowanej wielkości. W obrębie koryta tworzą się rozległe odsypiska poprzedzielane licznymi piaszczystymi łachami. Koryto Dunajca jest miejscami przegrodzone sztucznymi progami, które w sposób znaczący ograniczają możliwości migracyjne ryb. Środowisko doliny Dunajca pozostaje pod wpływem kaskady zapór wybudowanych na rzece powyżej granic obszaru (Czehów, Rożnów).

W obszarze Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085 chronione jest siedlisko przyrodnicze 3220 pionierska roślinność na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków, a także gatunki ryb i minogów. Pionierska roślinność na kamieńcach rozwija się w górnej i środkowej części ostoi od zapory w Czehowie do miejscowości Niedomice. Boleń występuje w Dunajcu na całym odcinku objętym granicami obszaru. Głowacz białopłetwy występuje w Dunajcu powyżej progu w miejscowości Ostrów. Podobne rozmieszczenie ma brzanka, gatunek ten występuje jednak również w dopływach Dunajca objętych granicami obszaru. Minóg strumieniowy został stwierdzony wyłącznie w Paleśniance.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie zarządzeniem z dnia 4 września 2014r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2014 r. poz. 4920 z późn. zm.) ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085, zwany dalej PZO. Zgodnie z PZO do najistotniejszych istniejących i/lub potencjalnych zagrożeń dla obszaru należy w szczególności zaliczyć: istnienie kaskady zbiorników wodnych wybudowanych na Dunajcu powyżej granic ostoi; regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; pozyskiwanie żwiru z koryta rzeki i kamieńców; obecność barier dla migracji ichtiofauny; obecność inwazyjnych gatunków roślin; poruszanie się pojazdami spalinyowymi po kamieńcach i korycie rzeki.

Cechą charakterystyczną cieków górskich jest zmienność przepływów, gwałtowne wzbieranie po opadach transportowanie przez nie dużych ilości żwiru rumowiska oraz silna erozja brzegów i dna. Dynamika rzek górskich i podgórskich skutkuje ciągłymi przekształceniami ich koryt, co jest zjawiskiem zapewniającym dużą bioróżnorodność ekosystemów rzecznych. Podstawowym celem ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085 jest zachowanie doliny rzeki podgórskiej z naturalnym korytem i typowymi siedliskami nadrzecznymi oraz fauną właściwą dla siedlisk wodnych.

Realizacja przedsięwzięcia pn. „Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii” może znacząco negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Zgodnie z aneksem do raportu (Zubel i in. 2018) znaczący negatywny wpływ ogranicza się do zidentyfikowanych strat w powierzchni siedlisk gatunków związanych ze specyficznymi

warunkami wymagającymi szybkiego przepływu wody, które w powstałym zbiorniku wodnym nie będą występować. Straty powierzchni siedlisk gatunków determinujące klasyfikację wpływu inwestycji jako znaczącą wystąpią w przypadku: brzanki oraz głowacza białopłetwego. Negatywne oddziaływanie dotyczy również siedliska przyrodniczego 3220-I kamieńce górskich potoków z trzcinnikiem szuwarowym i kostrzewą czerwoną.

Brzanka (*Barbus meridionalis petenyi* Heckel, 1852; *Barbus peloponnesius* Valenciennes, 1842; *Barbus petenyi* Heckel, 1852; *Barbus carpathicus* Kotlík, Tsigenopoulos, Ráb et Berrebi 2002) to gatunek jednośrodowiskowy podejmujący krótkie kilku-kilkunastokilometrowe wędrówki (sporadycznie do kilkudziesięciu km) zasiedla podgórskie odcinki rzek i potoków, gdzie przebywa przy dnie w płytkiej, końcowej części plosa lub na pochylni bystrza ze zwirowo – kamienistym lub kamienistym dnem, na takim też podłożu odbywa się tarło. Odbywa głównie wędrówki tarłowe w okresie kwiecień – początek czerwca, natomiast tarło odbywa się w okresie maj – początek lipca. Brzanka żywi się głównie fauną denną. Jest to gatunek występujący wyłącznie w wodach płynących. W ciągu ostatnich 60 lat notowany jest duży spadek liczebności oraz zmniejszenie zasięgu występowania brzanki. Powodem są przekształcenia siedlisk (zbiorniki zaporowe, zabudowa i regulacja cieków, wydobywanie żwiru), istnienie przeszkód migracyjnych (zbiorniki zaporowe, tamy, progi) i nieodpowiednia jakość wody (ścieki i eutrofizacja). Z badań wynika, że brzanka jest wrażliwa na zmiany przepływu wody i związaną z tym przebudową strukturalną podłoża. Jest również mało odporna na zanieczyszczenia wód (Boroń A. 2004. Brzanka. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) *Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6, s. 210-212). Główne zagrożenia dla gatunku to budowa zbiorników zaporowych, tam i progów, które tworzą bariery migracyjne i odcinają populacje ryb od położonych niżej odcinków rzek, a także zabudowa i regulacja cieków. Dodatkowe zagrożenie stanowią zarówno punktowe, jak i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód.

Głowacz białopłetwy (*Cottus gobio* Linnaeus, 1758; *Cottus microstomus* Heckel, 1837) zasiedla głównie środkowy bieg podgórskich rzek, zawsze poniżej strefy występowania głowacza przegopłetwego. Najczęściej przebywa na zwirowato kamienistym, rzadziej na piaszczystym dnie. W rzekach preferuje płytsze, przybrzeżne partie o głębokości 10–50 cm. Do tarła przystępuje na wiosnę (marzec kwiecień). Jaja składane są pod kamieniami, oczyszczonymi wcześniej przez samea. Strzeże on ponadto rozwijającej się ikry oraz wylęgu. W okresie dnia gatunek ten przebywa w ukryciach, najczęściej pod kamieniami. Aktywny staje się o zmierzchu, penetrując najbliższą okolicę w poszukiwaniu pokarmu. W okresie tarła opuszcza swoje kryjówki i przez cały dzień przebywa na otwartej przestrzeni. Głowacz białopłetwy żywi się larwami ochotkowatych, chrzączek, jętek i widelnic oraz kielzami. Główne zagrożenie dla tego gatunku stanowią zanieczyszczenia, regulacje oraz brak drożności cieków (Witkowski A. 2004. Głowacz białopłetwy. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.) *Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 6, s. 258-260).

W wyniku przeprowadzonej oceny oddziaływania inwestycji na gatunki ichtiofauny stanowiące przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie stwierdza negatywny wpływ inwestycji na ich siedliska, zidentyfikowany w raporcie oddziaływania na środowisko (Zubel i in. 2012) oraz aneksie do raportu (Zubel i in. 2018).

Znaczące negatywne oddziaływanie inwestycji opierające się na utracie powierzchni siedlisk tych gatunków wystąpi w odniesieniu do dwóch gatunków ryb: brzanki oraz głowacza białopłetwego. W odniesieniu do tych gatunków zidentyfikowane straty obejmują utratę siedlisk na obszarze posadowienia elementów stopnia oraz na odcinku, który ulegnie spiętrzeniu. Zmiany wynikające ze spiętrzenia rzeki dotyczą fragmentu pomiędzy planowanym

stopniem, a obecnym progiem RPWiK Brzesko. Powyżej istniejącego progu wodociągów zakres zmian w stosunku do stanu obecnego będzie nieznaczny.

Oddziaływanie wszelkich przedsięwzięć, czy działań realizowanych w obrębie koryta rzeki należy rozpatrywać w kontekście koncepcji ciągłości rzeki (tzw. river continuum), wg której rzeka to jeden ekosystem, rozciągający się wzdłuż jej całego biegu, w którym ulegają stopniowym zmianom warunki fizyczne i żywność, co z kolei pociąga za sobą przekształcenia struktury gatunkowej zespołów flory i fauny. Pod względem geomorfologicznym rzeki są systemami otwartymi. Od źródeł do ujścia w sposób ciągły zmieniają się m.in. szerokość i głębokość koryta, prędkość prądu, ilość wody i temperatura. Na tle tych gradientów geomorfologicznych i fizyczno – chemicznych pewną ciągłość tworzy również biologiczna organizacja rzeki. Poszczególne poziomy procesów chemicznych i biologicznych przebiegające w dolnych partiach cieku wodnego są sprzężone z procesami wewnętrznymi przebiegającymi w wyższych jego partiach.

Oddziaływanie inwestycji na siedliska brzanki i głowacza białopłetwego będzie miało charakter zarówno bezpośredni, jak i pośredni. Natężenie i charakter zmian będą przestrzennie zróżnicowane. Znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy stosunkowo niewielkich obszarów trwałej utraty siedlisk ryb. Trwały wpływ na środowisko wodne i ichtiofaunę wystąpi również na fragmentach rzeki o zmienionych warunkach hydrologicznych.

Wpływ przedsięwzięcia na ichtiofaunę może wystąpić na kilku płaszczyznach, są to kolejno:

1. Bezpośrednie miejscowe zmiany siedliskowe i utrata siedlisk ryb.
2. Pośrednie zmiany warunków siedliskowych na poszczególnych fragmentach rzeki, w konsekwencji zmian hydrologicznych.
3. Zmiana warunków przemieszczania się ryb w górę i w dół rzeki.

W miejscach lokalizacji części z nowych obiektów w korycie rzeki oraz w obrębie stref brzegowych, które muszą zostać zmienione bądź umocnione dojdzie do trwałej utraty siedlisk. Nowymi obiektami zaprojektowanymi na obszarze koryta rzeki będzie stopień ze wszystkimi elementami powiązanymi (jaz, przeplawka, śluza). Ponadto struktura brzegów rzeki zostanie miejscowo zmieniona. W rejonie nowych obiektów brzegi będą musiały zostać utrwalone i umocnione. Powierzchnia bezpośrednich zmian będzie zbliżona do obrysu powierzchni zajętej przez nowe obiekty przedsięwzięcia zgodnie z projektem. Szacunkowy obszar trwale zajętej powierzchni rzeki przez obiekty przedsięwzięcia (stopień i elementy powiązane oraz ujęcie) wynosi ok. 29 100 m². Nie uwzględniono teoretycznych strat wynikających z wprowadzonych umocnień, gdyż zrealizowane one będą poza obecnym korytem rzeki lub w miejscach już istniejących budowli regulacyjnych. Powierzchniowo największe bezpośrednie zmiany związane są z usytuowaniem w korycie rzeki stopnia wodnego wraz z wszystkimi jego elementami. Przyjęto, że do strat bezpośrednich dojdzie nie tylko na obrysie samych budowli, a na całym obszarze, którego dotyczyć będzie modyfikacja dna i brzegów rzeki. Powierzchnie te utracą, bądź zmienią swoje funkcje ekologiczne.

Jak słusznie wskazują autorzy aneksu do raportu (Zubel i in. 2018) skład gatunkowy oraz stosunki ilościowe w zespole ryb analizowanego fragmentu rzeki wynikają w dużym stopniu z przekształceń, jakim odcinek ten podlegał w przeszłości. Na przestrzeni ostatnich lat występowały określone warunki przepływu, które determinowały rozmieszczenie i charakter siedlisk ryb występujących współcześnie w układzie przestrzennym bystrzy i plos.

Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia wprowadzi zmiany zaburzające ustabilizowaną sytuację. Realizacja przedsięwzięcia zmieni warunki środowiska rzeki. Negatywne oddziaływanie dotyczyć będzie fragmentu długości ok. 2 km obejmującego rzekę pomiędzy progiem kamiennym RPWiK Brzesko, a planowanym stopniem. Odcinek obecnie spiętrzony progiem wodociągów, nie zostanie znacząco zmieniony. Najsilniejsze zmiany wystąpią na krótszym odcinku, w części przy stopniu. W miarę oddalania się od stopnia

nasilenie zmian będzie malało. Jako wyróżniające się szczególnym znaczeniem dla ichtiofauny wskazać należy występujące na tym fragmencie bystrza oraz sąsiadujące z nimi płycizny. Bystrza charakteryzujące się szybkim przepływem wody oraz dnem kamienistym i kamienisto żwirowym stanowią siedliska ryb typowo reofilnych, w tym głowacza białopłetwego oraz brzanki. Płycizny mają istotne znaczenie dla narybku wielu gatunków ryb w tym dla brzanki. Przewiduje się utratę tego typu siedlisk na powierzchni 160 000 m².

Czynniki abiotyczne, które zmieniają się pod wpływem piętrzenia wód rzecznych przez małe obiekty piętrzące, to: ilość przepływającej wody, jej prędkość i głębokość oraz jakość wody i osadów dennych (Włodarczyk A. 2008. Wpływ piętrzeń rzek Łasicy i Świdra na wybrane elementy środowiska przyrodniczego. *Acta Scientiarum Polonorum Architectura* 7 (1) 2008, 39–53). Są to główne czynniki wpływające na rozwój roślinności wodnej w rzekach (Haslam S.M., 1978. *River plants of Western Europe. The macrophytic vegetation of watercourses in the E.E.C.* Cambridge University Press, Cambridge). Wykazano, że zmiany prędkości przepływu wody i osadów dennych, wynikające ze spiętrzenia rzeki, wpływają na zróżnicowanie rozmieszczenia zbiorowisk roślinności wodnej w korycie rzeki.

Negatywny wpływ budowli hydrotechnicznych zaznacza się jednak przede wszystkim w przypadku ichtiofauny, ale również innych organizmów wodnych. Dotyczy to szczególnie poprzecznych przegród wód płynących dzielących ciek na dwie różne pod względem hydrologicznym, biologicznym i ekologicznym części. W wyniku zabudowy rzeki dochodzi do zasadniczych dla organizmów wodnych zmian. Powstaje wówczas bariera ekologiczna z siedliskiem nie sprzyjającym do wymagań większości organizmów typowych dla wód płynących. Nawet mała zabudowa poprzeczna zmienia warunki hydrologiczne i biologiczne cieku, powodując zanik miejsc do odbycia tarła przez cenne ryby reofilne oraz zdecydowanie zmieniając skład jakościowy i ilościowy ichtiofauny. Wybudowanie zapory wodnej, o piętrzeniu tylko 50 cm negatywnie wpłynęło na stan ichtiofauny cieku Sitna i na pogorszenie warunków troficznych. (Czerniawski R., Domagała J., Pilecka-Rapacz M., Krepski T. 2010r. Wpływ małej zapory na zmiany składu ichtiofauny w cieku Sitna w ciągu 9 lat (otulina Drawieńskiego Parku Narodowego) *Środkowo-Pomorskie Towarzystwo Naukowe Ochrony Środowiska. Rocznik Ochrona Środowiska* Tom 12: 235–247). Wybudowanie zapór piętrzących wodę powoduje kilkukrotny spadek ilości ryb reofilnych w systemie rzeczny (Głowacki L., Penczak T. 2000. Impoundment impact on fish in the Warta River: species richness and sample size in the rarefaction method. *J. Fish Biol.*, 57, 99–108; Humphries P., Lake P.S. 2000. Fish larvae and the management of regulated rivers. *Regul. River Res. Manag.* 16: 421–432; Nevers R.J., Angermeier P.L. 1990. Habitat alteration and its effects on native fishes in the upper Tennessee River system. East-Central U.S.A. *J. Fish. Biol.* 37: 45–52; Penczak T., Głowacki L., Galićka W., Koszaliński H. 1998. A long-term study (1985–1995) of fish populations in the impounded Warta River, Poland. *Hydrobiologia* 368: 157–173).

Zabudowa hydrotechniczna degraduje ekosystem rzeki, zaburzając ciągłość geomorfologiczną i biologiczną, niszcząc i przekształcając siedliska wodne oraz strukturę zespołów roślin i zwierząt. Wpływa również na procesy fizykochemiczne i biologiczne, obniżając nie tylko walory przyrodnicze, ale także użytkowe wód.

Zabudowa rzek i potoków budowlami piętrzącymi powoduje powyżej przegrody zmianę charakteru wód z płynących na stagnujące. Następuje wówczas depozycja materiału wleczonego i zawiesiny powyżej przegrody i uruchomienie erozji dennej poniżej. Odkładanie się materiału unoszonego i wleczonego powyżej przegrody, kształtuje nowe, różne od pierwotnych, warunki siedliskowe. Przekształcenia w składzie gatunkowym oraz ilościowym ichtiofauny powyżej przegrody polegają na zaniku gatunków reofilnych (prądolubnych), których cechą charakterystyczną jest składanie ikry na dnie żwirowym lub kamienistym w miejscach o stosunkowo szybkim prądzie wody (Mazurkiewicz-Boroń G., Starmach J. 2009. Konsekwencje przyrodnicze przegradzania rzek. *Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 65 (2): 85–94).

Na skutek spiętrzenia i powstałej cofki nastąpi zmiana wartości czynników fizycznych i chemicznych wody (przede wszystkim temperatury i warunków tlenowych) oraz zakłócenie procesów samooczyszczania się rzeki – rozkład nagromadzonej materii organicznej w zasięgu oddziaływania piętrzenia będzie przebiegał wolniej.

Tlen rozpuszczony w wodzie pełni podstawową funkcję dla wszelkich procesów chemicznych i biochemicznych w wodach naturalnych. Jest on niezbędny do życia ryb i innych organizmów wodnych (Dojlido J.R. 1987. *Chemia wody*. Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1987). Ze względu na jego znaczenie dla życia organicznego ilość tlenu rozpuszczonego stanowi jeden z najważniejszych wskaźników jakości wody (Chelmiński W. 2002. *Woda, zasoby, degradacja, ochrona*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa). Zawartość tlenu w rzekach mówi o zdolności cieku do samooczyszczania, poprzez utlenienie związków organicznych. Należy przy tym zwrócić uwagę na fakt, że samooczyszczanie inaczej przebiega w rzekach swobodnie płynących, a inaczej w uregulowanych. Na proces ten wpływają takie czynniki, jak: zmienność natężenia przepływu, zmienność prędkości przepływu, głębokość wody, charakter łozyska, ukształtowanie koryta, jak również skład wody i ścieków. Szczególny wpływ wywierają również budowle wodne, które mogą oddziaływać na intensywność procesu samooczyszczania zarówno przyspieszając, jak i opóźniając (Mańczak H. 1972. *Techniczne podstawy ochrony wód przed zanieczyszczeniem*, Politechnika Wrocławska). Biorąc pod uwagę wyniki prac dotyczących tematyki wpływu niewielkich spiętrzeń na jakość wód rzecznych (Krzemińska A., Adynkiewicz-Piragas M., Kuzmierska R. 2006. Ocena warunków tlenowych dolnego odcinka rzeki Smortawy jako podstawa oceny samooczyszczania się wód w świetle wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej. *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich* Nr 4/3/2006, Polska Akademia Nauk, Oddział w Krakowie, s. 67–76; Włodarczyk A. 2008. Wpływ piętrzeń rzek Łasicy i Świdra na wybrane elementy środowiska przyrodniczego. *Acta Scientiarum Polonorum Architectura* 7 (1) 2008, 39–53; Brzeziński R., Bonisławska M., 2010. Oddziaływanie wybranych budowli hydrotechnicznych na drożność i jakość wód rzeki Krapiel. *Gospodarka Wodna* nr 1/2010: 34-43) oraz uwzględniając charakter i lokalizację inwestycji należy stwierdzić, że w obrębie cofki temperatura wody będzie najprawdopodobniej ulegała podwyższeniu w stosunku do stanu bez spiętrzenia. Podwyższenie temperatury będzie widoczne szczególnie w okresie letnim i jesiennym, kiedy obserwuje się najmniejsze przepływy, największe nasłonecznienie i najwyższe temperatury powietrza.

Problem ten został podkreślony w piśmie Tarnowskich Wodociągów Sp. z o.o. znak: TP/4333/1501/12 z dnia 20.12.2012 r., które na podstawie swoich wieloletnich doświadczeń wskazują, iż temperatura wody pobieranej z Dunajca w okresach letnich może dochodzić do 30°C. Jest to efektem jej nagrzania w zbiornikach Rożnów-Czchów, które na znacznej powierzchni mają stosunkowo małą głębokość. Powstanie kolejnego stosunkowo płytkiego zbiornika wskutek realizacji przedmiotowej inwestycji może spowodować dodatkowe podgrzanie tej wody, co w konsekwencji może doprowadzić do znacznego pogorszenia jej jakości (ryzyko zakwitów glonów), i wpłynąć niekorzystnie na życie biologiczne w rzece.

Charakter oddziaływania piętrzenia na nowym stopniu rzeki byłby stały. Na całym dwukilometrowym odcinku rzeki doszłoby do przemian w obrębie zespołu ryb. Powyżej planowanego stopnia przepływ zostałby spowolniony. Na odcinku tym w chwili obecnej dominują gatunki reofilne. Warunki bytowania ichtiofauny są dobre. Współżyją tu gatunki o różnych wymaganiach względem siedliska i obecne są gatunki biologią związane ze strefami silnego nurtu rzeki. Spowolnienie przepływu na tym odcinku wpłynęło by na obecnie występującą tam ichtiofaunę. Z pewnością zmianie uległyby relacje ilościowe w obrębie zespołu i rozmieszczenie poszczególnych gatunków w obrębie zbiornika, w którym występować będą zarówno strefy o silniejszym, jak i słabszym przepływie wody. Wskazać jednak należy, że w przypadku realizacji przedsięwzięcia ogólna pojemność środowiska wodnego zwiększy się. W skali miejscowej różnorodność siedlisk ryb będzie mniejsza, gdyż środowisko zbiornika będzie przestrzennie bardziej jednorodne niż rzeka swobodnie płynąca.

W skali lokalnej jednak różnorodność warunków siedliskowych dla ryb zwiększy się. Rzeka na spiętrzonej odcinku odzyska połączenie ze strefą zalewową (min. ze starorzeczami). Występować tu będą warunki deficytowe w dolnym Dunajcu – możliwości rozrodu gatunków fitofilnych oraz wzrostu i rozwoju narybku. Rozległe obszary stref płytkiej wody z dużym prawdopodobieństwem stanowią będą obszary korzystne dla narybku wielu gatunków ryb.

Autorzy raportu i uzupełnienia (Zubel i in. 2012, 2018) przewidują, iż w skutek spowolnienia przepływu spodziewać się należy wzrostu udziału ryb eurytopowych i pojawienia się gatunków stagnofilnych kosztem gatunków typowo rzecznych. Zmiany siedliskowe wskazywane są jako podstawowa przyczyna ustępowania z ichtiofauny gatunków ryb stenotopowych. Panować będą tu warunki korzystne dla rozwoju lokalnych populacji ryb fitofilnych - szczupaka, leszcza, płoci i okonia. W obecnych warunkach izolacji rzeki od terenów zalewowych panują niekorzystne warunki dla rozrodu tych gatunków. Prawdopodobna jest również odbudowa populacji bolenia odnajdującego dobre warunki w zbiornikach zaporowych. Zbiornik będzie miał charakter rzeczny jednak dojść może do opuszczenia części spiętrzonego odcinka rzeki przez gatunki o najwyższych wymaganiach. Dotyczy to przede wszystkim gatunków związanych ze strefami nurtowymi bystrzy – z silnym prądem wody i dnem kamienistym (głowacz białopłetwy, brzanka oraz piekielnica). Opisane zmiany w odniesieniu do brzanki i głowacza polegają na zniszczeniu siedlisk gatunków.

Poniżej jazu zachwiana zostanie istniejąca równowaga procesów akumulacyjno – erozyjnych. Zrzut wody z jazu mimo działań zapobiegawczych spowoduje miejscowo wzmoczoną erozję. Za sprawą płyty wypadowej poniżej wypływu wód z turbin, woda nie wyłobi tu głębokiej rynny. Dojdzie jednak do miejscowych zmian warunków środowiskowych i przebudowy zespołów organizmów wodnych. Na tym odcinku występować będą korzystne warunki dla ichtiofauny rzecznej, w tym dla głowacza białopłetwego oraz brzanki. Nie dojdzie w tym rejonie do istotnych zmian składu gatunkowego i przeobrażeń w obrębie zespołu ryb, a udział brzanki i głowacza powinien utrzymać się na poziomie takim jak dotychczas.

Analizując kwestię wpływu inwestycji na warunki przemieszczania się ryb w górę i w dół ciekę należy wskazać, że ok. 2,0 km powyżej miejsca realizacji inwestycji w miejscowości Łukanowice znajduje się próg piętrzący wody Dunajca na potrzeby zaopatrzenia w wodę dla celów pitnych i gospodarczych mieszkańców gmin: Brzesko, Wojnicz, Dębno i częściowo gminy Zakliczyn. Jego rzędna wynosi 193,80 m npm, a wysokość piętrzenia 0,5 m. Próg ten stanowi barierę migracyjną dla ichtiofauny i zgodnie z PZO konieczne jest podjęcie działań zmierzających do jego udrożnienia (działanie A1 w Załączniku nr 3 do PZO - obejmujące „Udrożnienie bariery dla migracji ryb w dolnym Dunajcu jaką stwarza próg w Łukanowicach”). Zgodnie z raportem (Zubel i in. 2012) próg w warunkach przepływów średnich i wysokich prawdopodobnie generuje nieznaczne utrudnienie w migracjach. W okresach niskich stanów wody natomiast może on stanowić skuteczną barierę ekologiczną uniemożliwiającą przedostanie się ryb w górę rzeki, gdyż piętrzenie o wysokości kilkudziesięciu centymetrów jest dla większości rzecznych gatunków barierą nie do pokonania. W trakcie obserwacji prowadzonych przy niskim stanie wód autorzy raportu stwierdzili, że przepływ wody realizowany był głównie niewielkimi szczelinami pomiędzy kamieniami. Przepływ wody rozłożony był równomiernie na całej szerokości progu. Nanoszony z góry rzeki rumosz blokował wszystkie większe szczeliny pomiędzy dużymi głazami, z których zbudowany był próg. Wysokość oraz szerokość progu nawet gatunkom o znacznych zdolnościach pokonywania tego typu przeszkód (np. skokiem) musi poważnie utrudniać przedostanie się w górę rzeki. Obserwowane warunki na przelewie wykluczają możliwość pokonywania progu przez gatunki o słabszych zdolnościach pływackich.

Autorzy raportu i uzupełnienia (Zubel i in. 2012; 2018) podają, iż wobec zaplanowanych rozwiązań zapewniających odtworzenie drożności ekologicznej na analizowanym odcinku rzeki nie należy spodziewać się negatywnych zmian warunków przemieszczania się ryb w górę i w dół rzeki, w konsekwencji realizacji inwestycji. Z przedstawionej dokumentacji wynika

wręcz, że przedsięwzięcie przyczyni się do likwidacji istniejącej bariery ekologicznej dla migracji ryb na rzece Dunajec i jako takie stanowi realizację zapisów PZO. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie nie może uznać tego stwierdzenia za udowodnione.

Po pierwsze wskazać należy, że zakres inwestycji nie obejmuje rozbiórki ani modyfikacji progów w Łukanowicach. Jego udrożnienie wg autorów raportu i kolejnych uzupełnień (Zubel i in. 2012, 2018; Roszman i in. 2018) polegać ma na podpiętrzeniu wód Dunajca i zatopieniu progów wodami powstałego w ten sposób zbiornika (cofka jazu miałyby posiadać długość ok. 3 km). W przedstawionej dokumentacji pominięto w tym kontekście fakt, że projektowana elektrownia będzie w okresach suszy wyłączana, a jaz powłokowy opuszczany. Zgodnie ze stanowiskiem Tarnowskich Wodociągów Sp. z o.o. (pobierających wodę powierzchniową z rzeki Dunajec na zaopatrzenie aglomeracji tarnowskiej z ujęcia zlokalizowanego ok. 3,7 km poniżej planowanej małej elektrowni wodnej) w przypadku wystąpienia w przekroju elektrowni przepływów poniżej 20 m³/s powinien obowiązywać zakaz zwiększania piętrzenia przez elektrownię. Ponadto w przypadku tak niskich przepływów utrzymujących się powyżej 5 dni (szczególnie w okresach letnich), należy zaprzestać piętrzenia wody tj. spuścić wodę z jazu powłokowego. Nie może więc być mowy o skutecznym i trwałym udrożnieniu progów w Łukanowicach poprzez realizację przedmiotowej inwestycji. Po realizacji inwestycji, w okresach niskich przepływów ryby napotkają na przedmiotowym odcinku Dunajca dwie (jaz elektrowni wodnej z przepławką oraz próg wodociągowy), zamiast jednej bariery migracyjnej.

Po drugie podkreślenia wymaga, że autorzy raportu i kolejnych uzupełnień (Zubel i in. 2012, 2018; Roszman i in. 2018) nie dowodzą, że wybrane rozwiązanie przepławki jest optymalne w przedmiotowej lokalizacji. Co więcej koncepcja przepławki ulegała w trakcie procedowania wielokrotnym zmianom i modyfikacjom. W pierwotnym raporcie (Roszman 2010) przewidziano realizację przepławki komorowej typu vertical-slot – zlokalizowanej w części środkowej stopnia pomiędzy elektrownią wodną, a jazem powłokowym (długość przepławki 50 m, szerokość 4 m). Autorzy kolejnego raportu (Zubel i in. 2012), ocenili to rozwiązanie negatywnie i zaproponowali przeniesienie przepławki na lewy brzeg, zmianę jej konstrukcji na ryglową, wydłużenie przepławki do ok. 240-300 m i jej poszerzenie do 10 m. Podano przy tym szczegółowe parametry ułożenia głazów na ryglach, w tym zakres szerokości szczelin pomiędzy nimi, mające zapewnić odpowiednie prędkości i głębokości wody dla zapewnienia migracji ichtiofauny. Ci sami autorzy w uzupełnieniu raportu (Zubel i in. 2018) podtrzymywali zaproponowane rozwiązanie, jednak w kolejnym uzupełnieniu opracowanym przez inny zespół autorski (Roszman i in. 2018) ponownie dokonano zmiany rozwiązań dotyczących przepławki. Zaproponowano wykonanie przepławki w postaci potoku ograniczając się jedynie do podania kilku jej parametrów: długości ok. 900 m, szerokości 6,0 m, spadku 0,43% i napełnieniu 0,6 m, o dnie wyłożonym elementami skalnymi. W całości przedłożonej przez Inwestora dokumentacji brak jest jednoznacznej konkluzji, co do optymalnego rozwiązania przepławki.

Po trzecie nawet autorzy raportu (Zubel i in. 2012) zauważają, że zasadniczo piętrzenia i związane z nimi budowle hydrotechniczne zakłócają naturalną migrację ryb. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie negatywnie na warunki przemieszczania się ryb w górę i w dół rzeki, gdyż nawet przy instalacji najlepszych przepławek czy obejść warunki te będą gorsze niż na swobodnie płynącej rzece. Obecnie w przekroju projektowanej MEW rzeka ma charakter naturalny, a migracja ichtiofauny odbywać może się całą szerokością koryta.

Po czwarte dość długi (ok. 3 km) odcinek spiętrzony przez planowany jaz małej elektrowni wodnej będzie stanowił poważną barierę migracyjną dla organizmów przemieszczających się w dół rzeki. Spływające z prądem wody ryby, napotkawszy na odcinek o znacznie spowolnionym przepływie, mogą „zgubić się” i znacznie spowolnić lub nawet zaprzestać migracji.

Biorąc powyższe pod uwagę Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie ocenia negatywnie wpływ przedmiotowego przedsięwzięcia na drożność rzeki Dunajec dla

migracji ichtiofauny. Ze względu na powstanie jazu z przepławką i zbiornika wodnego warunki migracji ryb ulegną pogorszeniu zarówno w przypadku przepływów średnich i wysokich, jak i przepływów niskich. Przy ograniczeniu możliwości przemieszczania się ryb ujawniać mogą się niekorzystne zjawiska związane z fragmentacją siedlisk i izolacją populacji. Uwzględnić należy, że pomimo budowy nawet najlepszej przepławki kontakt i wymiana genów pomiędzy przedstawicielami populacji bytujących w cieku powyżej i poniżej piętrzenia będzie utrudniony. Potencjalnie w największym stopniu dotyczy to gatunków osiągających niewielkie rozmiary ciała o słabych zdolnościach przeciwstawiania się prądowi wody, gdyż gatunki takie mają problemy z pokonywaniem przepławek (na rozpatrywanym odcinku rzeki odnosi się to w szczególności do głowacza białopłetwego).

Za siedlisko pionierskiej roślinności na kamieńcach górskich potoków (kod 3220) uznaje się odcinek łóżyska rzeki (koryto wraz z terenem zalewowym), gdzie są wyraźnie wykształcone kamieńce, o szerokości przynajmniej kilku metrów, wraz z ewentualnymi wyspami położonymi w nurcie rzeki. Siedlisko to może zajmować różne areale: od niewielkich odsypów w zakolach potoków, po rozległe, liczone nawet w hektarach powierzchnie na roztokowych odcinkach rzek. Zmienny jest tutaj charakter pokrywy roślinnej, wykazującej różny stopień zwarcia, składającej się głównie z gatunków pionierskich, często z udziałem gatunków górskich, przemieszczających się w dół rzeki. Zagrożenie dla tego siedliska stanowi zagospodarowywanie potoków i rzek górskich, pod pozorem ochrony przeciwpowodziowej, a w szczególności działania regulacyjne: prostowanie koryt, budowa progów (zwłaszcza tzw. kaskadyzacja koryt) i zbiorników retencyjnych, zwężanie koryta i jego obudowa betonowymi opaskami, przyspieszając przepływ wody, nie pozwalające na kształtowanie się kamienisk, jak również na uzupełnianie zapasu materiału skalnego.

W wyniku przeprowadzonej oceny oddziaływania na siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec na badanym obszarze, potwierdzono negatywny wpływ inwestycji na ich fragmenty, zarówno na etapie realizacji, jak i funkcjonowania. W aneksie do raportu (Zubel i in. 2018) prognozuje się łączną utratę płatów siedliska przyrodniczego 3220-1 kamieńce górskich potoków z trzcinnikiem szuwarowym i kostrzewą czerwoną o powierzchni 5,58 ha co stanowi ok. 6,5% wszystkich płatów siedliska 3220 zidentyfikowanych na obszarze całej ostoi, wyszczególnionych w dokumentacji PZO. W odniesieniu do powierzchni obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec, płaty, które ulegną zniszczeniu stanowią 0,43% powierzchni ostoi (która wynosi 1293,94 ha).

Na etapie realizacji przedsięwzięcia zidentyfikowany wpływ jest pewny oraz ma charakter bezpośredni, tzn. dotyczy bezpośredniego wpływu na strukturę przestrzenną siedliska lub jego funkcje. Prognozowana utrata wynika wprost z faktu mechanicznego uszkodzenia wywołanego realizacją prac budowlanych. W ocenie prognostycznej uwzględniono zaplanowane prace ziemne w korycie rzeki (na powierzchni ok. 5,5 ha), prace regulacyjne w strefie obu brzegów (na łącznej długości ok. 700 m) oraz budowę drogi technicznej (ok. 250 m). Uwzględniono również wpływ na siedliska wynikający z częściowego przegrodzenia koryta rzecznego i utworzenia koryta tymczasowego. Autorzy aneksu prognozują, że etap realizacji wiąże się z trwałą utratą struktury przestrzennej siedliska 3220-1, na powierzchni ok. 1,5 ha, co stanowi ok. 1,75% całkowitej powierzchni płatów tego typu siedliska w obrębie obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085.

Na etapie funkcjonowania przedsięwzięcia przewiduje się wystąpienie negatywnego oddziaływania na strukturę przestrzenną oraz funkcjonowanie płatów ww. siedliska. Oddziaływanie to jest pewne i ma charakter bezpośredni i dotyczy zasięgu cofki wywołanej piętrzeniem. W następstwie podpiętrzenia rzeki powstanie zbiornik retencyjny o nowym przebiegu linii brzegowej. Nastąpi również zmiana dotychczasowych warunków hydrologicznych, tj. diametralnej zmianie ulegną warunki przepływu, będące determinantą kształtowania się siedlisk kamieńców górskich potoków. Zmiana reżimu hydrologicznego z dynamicznego na ustabilizowany będzie mieć także niekorzystny wpływ na potencjał

tworzenia się dogodnych warunków dla tego typu siedlisk w przyszłości. Zbiorowiska roślinne będące wyznacznikami siedliska 3220 związane są z wysepkami i łachami zwirowo-kamienistymi wyniesionymi od kilku do kilkunastu centymetrów ponad średni poziom wody w rzece. Podniesienie i trwałe utrzymanie wysokiego poziomu wody spowoduje zalanie zwirowisk i uniemożliwi zasiedlanie ich przez gatunki roślin będące identyfikatorami siedliska. W konsekwencji funkcjonowanie przedsięwzięcia uniemożliwi całkowicie obecność siedliska 3220-1, pomiędzy planowanym stopniem, a istniejącym progiem ujęcia wody. Prognozowane oddziaływanie dotyczy 4 płatów siedliska 3220-1 kamieńców górskich potoków, o łącznym areale 4,1 ha, co stanowi ok. 4,79% sumarycznej powierzchni płatów siedliska 3220 w obrębie obszaru Dolny Dunajec PLH120085.

W wyniku funkcjonowania przedsięwzięcia możliwe jest także wystąpienie negatywnego oddziaływania o charakterze pośrednim, gdyż funkcjonowanie piętrzenia może mieć wpływ na ograniczenie możliwości wędrówki gatunków roślin górskich, wzdłuż koryta Dunajca, co jest niekorzystne, z punktu widzenia ochrony naturalnych procesów ekologicznych. W zamian w granicach powstałego zbiornika można spodziewać się zwiększenia udziału niepożądanych zbiorowisk szuwarowych, w szczególności szuwarów młyny mielec *Glycerietum maxime*, które mogą zająć nowopowstałe nisze ekologiczne, w postaci płytkich siedlisk na glinach i łąkach terasy zalewowej. Ponadto funkcjonowanie przedsięwzięcia stwarza potencjalne zagrożenie dla stanu zachowania płatów siedliska 3220 poniżej planowanej inwestycji. Utrzymywanie się zmodyfikowanego reżimu hydrologicznego będzie mieć swoje konsekwencje w procesach hydromorfologicznych zachodzących w korycie rzeczne poniżej odcinka bezpośredniego oddziaływania. Obecność piętrzenia wpłynie na ograniczenie transportu materiału skalnego i spontaniczną dynamikę roślinności, warunkujące zachowanie płatów siedlisk w pożądanym stanie ochrony.

Proponowane działania minimalizujące (tj. okresowe opuszczanie jazu powłokowego, zastosowanie upustu dennego), mające zapewnić transport materiału skalnego przez cały obszar objęty oddziaływaniem inwestycji, są w stanie ograniczyć jedynie oddziaływania pośrednie, lecz nie pozwolą na uniknięcie bezpośrednich strat w siedlisku 3220.

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.): Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000 lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.): Jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację przedsięwzięcia, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na realizację działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 w sytuacji, gdy:

- przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym,
- brak jest rozwiązań alternatywnych,

- wykonana zostanie kompensacja przyrodnicza niezbędna do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Dokonując analizy przesłanek, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie stwierdza, iż nie zachodzą okoliczności umożliwiające wyrażenie zgody na realizację przedsięwzięcia.

Za leżące w nadrzędnym interesie publicznym mogą być uznane przedsięwzięcia trwale i bezsprzecznie zaspokajające podstawowe potrzeby społeczności, w szczególności przedsięwzięcia dotyczące sfer działania lokalnej władzy publicznej. Oczekiwany efekt przedsięwzięcia musi być jednoznacznie określony oraz być trwały, a nie doraźny.

Interes publiczny powinien być:

- nadrzędny – nie każdy rodzaj interesu publicznego o charakterze społecznym lub gospodarczym jest wystarczająco ważny, aby był uważany za nadrzędny;
- długoterminowy – krótkoterminowe interesy gospodarcze lub inne interesy, które mogą przynieść tylko krótkoterminowe korzyści dla społeczeństwa, nie mogą mieć większego znaczenia niż długoterminowe interesy ochrony obszaru Natura 2000.

Inwestor przedłożył do akt sprawy opinię prawną w sprawie oceny istnienia koniecznych względów nadrzędnego interesu publicznego w realizacji przedsięwzięcia „Budowa stopnia wodnego Wojniczanka z elektrownią wodną i przepławką dla ryb w km 39+120 rzeki Dunajec, na dz. nr 296/4 w m. Łukanowice, Gm. Wojnicz i dz. Nr 504/2 w m. Zgłobice, gm. Tarnów”, autorstwa radcy prawnego Michała Behnke. Autor ten szczegółowo podsumowuje tło prawne i orzecznictwo w zakresie wymogów nadrzędnego interesu publicznego. W opinii prawnej odnosząc się do wykazania istnienia imperatywu nadrzędnego interesu publicznego w realizacji analizowanego przedsięwzięcia wskazano na cel związany z zapewnieniem bezpieczeństwa funkcjonowania istniejącego ujęcia wód powierzchniowych zaopatrującego w wodę mieszkańców trzech gmin Dębno, Wojnicz, Zakliczyn i miasta Brzesko – łącznie ok. 38 tys. ludności. Powołano się w tym zakresie na zapisy Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r., w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016 poz. 1911). Zgodnie z tym dokumentem: „Projekt zapewni w sposób trwały i kompleksowy możliwość poboru wód (obecny próg kamienny wykorzystywany do poboru wód przez ujęcie jest rozwiązaniem doraźnym, próg jest systematycznie uszkodzany przez wody rzeki Dunajec i wymaga doraźnych prac remontowych), poprawi warunki poboru wód, tj. zwiększy słup wody w obrębie ujęcia, uspokoi nurt rzeki w rejonie ujęcia, ustabilizuje poziom zwierciadła wody, zapewni sedymentację niesionego wodami rzeki rumowiska w tym głównie zawieszonych zanieczyszczeń mineralnych. Równie ważnym aspektem inwestycji jest rozwiązanie aktualnego problemu migracji dla ichtiofauny we wnioskowanym przekroju rzeki (istniejący próg nie jest drożny dla wszystkich gatunków zamieszkujących rzekę, natomiast nowoprojektowany zostanie zaopatrzony w przepławkę). Próg również zostanie zaopatrzony w służbę dla przeprawy dla kajaków, co umożliwi rozwój lokalnych grup kajakowych oraz poprzez realizację małej elektrowni wodnej będzie można wykorzystać nowoprojektowany próg na potrzeby produkcji ekologicznej energii elektrycznej – zaprzestane zostanie marnowanie energii wody jakie aktualnie jest realizowane na istniejącym progu.”

Przedstawiona opinia prawna w zasadzie nie wykracza poza zacytowanie zapisów planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, w szczególności nie przedstawia, żadnych dowodów, które potwierdzałyby przedstawione uzasadnienie celu inwestycji. Wobec powyższego Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska przeprowadził szczegółową analizę celów inwestycji, w kontekście możliwości zastosowania odstępstwa, o którym mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Analizując kwestię zaopatrzenia w wodę pitną (która bezsprzecznie mogłaby być uznana za nadrzędny interes publiczny) stwierdzono, że zgromadzona dokumentacja nie potwierdza

istotności i niezbędności realizacji przedmiotowej inwestycji, a przedstawiona w raporcie analiza wariantowa jest bardzo skąpa w zakresie realizacji tegoż celu. Nie analizowano bowiem żadnych potrzeb w tym zakresie, ani rozwiązań związanych z modernizacją ujęcia wody. Trzeba bowiem pamiętać, że przedmiotowa inwestycja polega na realizacji nowego piętrzenia ok. 2 km poniżej ujęcia. Analiza wariantowa ograniczyła się wyłącznie do powtórzenia za Planem gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły, że nie ma możliwości budowy nowego ujęcia wód z innego źródła (wariant związany z modernizacją progu RPWiK w Brzesku odrzucono ze względu na nieopłacalność dla Inwestora). W aktach sprawy znajduje się szereg pism Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Brzesku Sp. z o.o., z których jednoznacznie wynika, że realizacja inwestycji nie jest niezbędna dla funkcjonowania ujęcia wody. Na szczególną uwagę zasługuje przekazane przez Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Tarnowie pismo RPWiK w Brzesku znak: RPWiK/T/1982/2018 z dnia 19.07.2018 r. W treści pisma spółka wodociągowa odnosząc się do przedmiotowego przedsięwzięcia informuje, że zrealizowany w latach 1999-2012 (3 etapy) próg dennej stabilizujący dno rzeki Dunajec wraz z umocnieniem brzegów zapewnia obecnie i w przyszłości pobór wody w wystraczającej ilości. Budowa zbiornika wodnego nie jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania ujęcia wody. Co więcej wskazano, że budowa zbiornika przy braku odpowiednich prac modernizacyjnych ujęcia, będzie miała negatywny wpływ na jakość ujmowanej wody i pracę ujęcia. Kwestię wpływu zbiornika na jakość wód Dunajca podnosiły również Tarnowskie Wodociągi, wskazując że powstanie stosunkowo płytkiego zbiornika wskutek realizacji przedmiotowej inwestycji może spowodować dodatkowe podgrzanie wody, co w konsekwencji może doprowadzić do znacznego pogorszenia jej jakości (ryzyko zakwitów glonów), i wpłynąć niekorzystnie na życie biologiczne w rzece.

Kolejnym wskazywanym celem inwestycji jest rozwiązanie problemu migracji ichtiofauny poprzez udrożnienie bariery dla migracji ryb w dolnym Dunajcu jaką stwarza próg wodociągowy w Łukanowicach. Należy tutaj wskazać, że rzeczywiście w PZO istniejący próg w miejscowości Isep / Łukanowice (próg wodociągów – km 41+080) opisywany jest jako jeden z dwóch obiektów zaburzających drożność rzeki w całym obszarze Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Autorzy raportu i uzupełnienia (Zubel i in. 2012, 2018) uznają, że w ramach realizacji przedsięwzięcia wykonane zostanie działania ochronne A1 zaplanowane w PZO, w którym założono, że realizacja udrożnienia progu w miejscowości Łukanowice realizowana będzie poprzez zaprojektowanie i wybudowanie przepławki. Zaznaczono, że przepławka musi spełniać warunki migracji dla wszystkich gatunków ryb występujących w Dunajcu, łącznie z gatunkami mogącymi występować potencjalnie w przyszłości: losoś, troć wędrowna. Zaznaczono również, że projekt musi uwzględniać zabezpieczenie przed zjawiskiem erozji dennej koryta poniżej urządzenia. Na etapie projektowania urządzenia niezbędne są konsultacje z ichtiologiem.

W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie przedmiotowa inwestycja nie stanowi skutecznego ani trwałego udrożnienia progu w Łukanowicach, co omówiono analizując wpływ inwestycji na drożność cieku. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego uznano, że pomimo propozycji budowy przepławki, w skutek realizacji inwestycji warunki migracji ichtiofauny na przedmiotowym odcinku Dunajca nie uległy by poprawie, a wręcz pogorszeniu. Przede wszystkim planowana przepławka nie jest wcale zlokalizowana na istniejącym progu (który stanowi barierę migracyjną), lecz na nowym jazie projektowanym na potrzeby realizacji ocenianej inwestycji (który będzie stanowił dodatkową barierę migracyjną). Domniemane udrożnienie polegać miałoby wyłącznie na podpiętrzeniu wód Dunajca i zatopieniu progu wodami powstałego w ten sposób zbiornika. Ponadto projektowany jaz przeponowy miałby umożliwiać regulację wysokości piętrzenia, co oznacza, że nie byłoby gwarancji ciągłego zatopienia progu wodociągowego. Autorzy raportu bagatelizują fakt, że powstały w ten sposób zbiornik (cofka jazu miałaby posiadać długość ok. 3 km), również stanowiłby znaczne utrudnienie w migracji ichtiofauny.

Analizując istnienie rozwiązań alternatywnych dla udroźnienia Dunajca, należy wskazać iż istnieją możliwości techniczne udroźnienia przedmiotowego progu takie jak np.

- budowa przepławki przy progu RPWiK w Brzesku,
- przebudowa progu na rampę denną/bystrze na całej lub części jego szerokości,
- likwidacja progu po wcześniejszej przebudowie ujęcia wody np. na ujęcie infiltracyjne spod dna Dunajca lub poprzez wykonanie studni infiltracyjnych wzdłuż koryta Dunajca.

Podkreślenia wymaga fakt, iż nawet autorzy raportu i uzupełnienia (Zubel i in. 2012, 2018) widzą techniczną możliwość przebudowy progu wodociągowego na bystrze, gdyż rozwiązanie takie zostało wskazane jako działanie kompensujące utratę siedlisk ryb reofilnych. Zostało ono jednak odrzucone przez autorów kolejnego uzupełnienia (Roszman i in. 2018) jako nieskuteczne w zakresie poprawy warunków siedliskowych, gdyż powstałe bystrze byłoby przez większość czasu zatopione wodami powstałej cofki.

W zakresie faktycznej wykonalności udroźnienia należy wskazać, że jest ono przewidziane w aktualizacji Programu wodno-środowiskowego kraju, w którym zaplanowano działanie polegające na opracowaniu wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na odcinku cieków istotnego – Dunajec ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz. Działanie to jest zaplanowane również w PZO dla obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085 i jest przypisane sprawującemu nadzór nad tym obszarem, w porozumieniu z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Krakowie. O udroźnienie ww. bariery migracyjnej wnioskuje także Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Tarnowie oraz Towarzystwo na rzecz Ziemi z Oświęcimia. Inwestor planowanego przedsięwzięcia nie jest więc jedynym podmiotem, który jest realnie zainteresowany udroźnieniem ww. progu.

Wykonanie przy projektowanym jazie służy dla kajaków miałoby przyczynić się do poprawy rozwoju lokalnych grup kajakowych. W tym zakresie należy wskazać, że orzecznictwo sądów administracyjnych wskazuje, że nie każde przedsięwzięcie gospodarcze lub społeczne stanowi realizację nadrzędnego interesu publicznego, a tylko takie, które z racji swej użyteczności ale i zarazem konieczności, podejmowane jest z pożytkiem dla całego społeczeństwa, gdzie pożytek ten zasługuje w powszechnej opinii na osiągnięcie nawet kosztem jego uciążliwości wobec środowiska przyrodniczego (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 31 lipca 2008r., sygn. akt: IVSA/Wa672/08). Umożliwienie przeprawy kajaków nie może więc być rozpatrywane w kontekście nadrzędnego interesu publicznego, gdyż nie zaspokajają trwale i bezsprzecznie podstawowych potrzeb społeczności. Kajakarstwo jest bowiem dyscypliną sportu, uprawianą przez wąską grupę społeczeństwa. Nie sposób uznać również, by potrzeby społeczeństwa w zakresie rekreacji mogły zostać zaspokojone poprzez realizację przedmiotowego przedsięwzięcia. Kolejnym podnoszonym przez Inwestora celem przedsięwzięcia jest wykonanie w oparciu o jaz kładki w ciągu realizowanej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie trasy rowerowej Velo Dunajec. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie brak jest przesłanek by uznać realizację służy dla kajaków czy też kładki rowerowej za nadrzędny interes publiczny, przeważający nad celami ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085.

W zakresie ww. celów inwestycji brak jest jakiegokolwiek analizy wariantowej. Służa kajakowa w ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie jest raczej działaniem minimalizującym oddziaływanie inwestycji niż jej celem samym w sobie. Jak wynika natomiast z projektu trasy rowerowej Velo Dunajec lokalizację kładki zaplanowano w innym miejscu. Co więcej, w ciągu tej trasy nie jest to jedyna planowana przez Dunajec Kładka. Brak jest więc podstaw do powoływania się na brak alternatyw w stosunku do tak określonego celu inwestycji.

W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie głównym celem inwestycji jest budowa małej elektrowni wodnej, o czym niezbicie świadczy pierwotna nazwa przedsięwzięcia jak i fakt podporządkowania wszelkich analiz wariantowych temu właśnie celowi. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły wskazano, że dzięki budowie elektrowni będzie można wykorzystać nowoprojektowany próg na potrzeby produkcji ekologicznej energii elektrycznej – zaprzestane zostanie marnowanie energii wody jakie aktualnie jest realizowane na istniejącym progu. Zaznaczyć tutaj jednak należy, że lokalizacje istniejącego i nowoprojektowanego progu nie są tożsame. W opinii radcy prawnego Michała Behnke wskazano, że w wyroku Trybunału Europejskiego z 4 maja 2016 roku w sprawie C-346/14 w odniesieniu do skargi Komisji Europejskiej przeciwko Republice Austrii związanej z przedsięwzięciem „Elektrownia Schwarze Sulm – etap A robót budowlanych” Trybunał uznał, że *„budowa elektrowni wodnej(...) może leżeć w nadrzędnym interesie społecznym. (...) Republika Austrii mogła słusznie twierdzić że wspieranie produkcji energii odnawialnych dzięki energii wodnej jest objęte nadrzędnym interesem społecznym, a uzasadnienie było wystarczające”*. Trybunał wskazał na konieczność wyważenia między korzyściami oczekiwanymi dzięki kwestionowanemu przedsięwzięciu (budowie elektrowni wodnej), a wynikającym z niego pogorszeniem stanu części wód powierzchniowych rzeki Schwarze Sulm.

W przypadku przedmiotowej inwestycji przybliżona roczna produkcja energii elektrycznej wyniesie 11824,5 MWh. Z danych Agencji Rynku Energii wynika, iż produkcja energii elektrycznej w Polsce w 2017 roku wyniosła 170,1 TWh. Wobec powyższego można określić, że planowana produkcja energii elektrycznej na skutek budowy MEW będzie stanowić ok. 0,007 % produkcji krajowej. W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie energia wyprodukowana przez elektrownię wodną, której dotyczy przedsięwzięcie, ma jedynie marginalny wpływ na zaopatrzenie w energię elektryczną na poziomie krajowym i regionalnym, wobec czego nie są to korzyści przewyższające prognozowane straty dla obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Trzeba bowiem podkreślić, że chronione w ramach ww. obszaru Natura 2000 gatunki i siedliska nie są pospolite na terenie Polski – występują głównie rejonie Karpat, i są związane wyłącznie z rzekami górskimi i podgórskimi. Przykładowo jak wynika z aneksu do raportu (Zubel i in. 2018) prognozowana utrata stanowi 0,65% całkowitych zasobów krajowych siedliska 3230 kamieńców górskich potoków. Można więc bez cienia wątpliwości uznać, że negatywny wpływ inwestycji na zasoby przyrodnicze jest wielokrotnie istotniejszy niż jej wpływ pozytywny, zwłaszcza że energia wodna jest tylko jednym z odnawialnych źródeł energii.

Na marginesie należy podkreślić, że orzecznictwo polskich sądów administracyjnych wskazuje wprost, że elektrownie wodne nie mogą być uznane za inwestycje celu publicznego. Zgodnie z wyrokiem NSA z dnia 15 maja 2008 r. (sygn. akt II OSK 548/07) pojęcie inwestycji celu publicznego jest w swej istocie oparte na kryterium przedmiotowym, nie zaś podmiotowym czy funkcjonalnym. Oznacza to, że inwestycję tego typu stanowi każde działanie o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, które realizuje cele publiczne, bez względu na to czy inwestorem jest podmiot prywatny czy publiczny. Do końca 1997 r. pojęcie celu publicznego zdefiniowane było w art. 46 ust. 2 pkt 4a ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. z 1985 r. Nr 22 poz. 99 z późn. zm.). Przepis ten za cel publiczny uznawał m.in. „budowę i utrzymanie urządzeń i instalacji energetycznych służących do wytwarzania paliw i energii oraz ich przesyłania i dystrybucji za pomocą sieci”. Z dniem 1 stycznia 1998 r. tego rodzaju kwestie zaczął regulować przepis art. 6 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Porównanie tych dwóch przepisów wykazuje istotną zmianę sposobu wyznaczania celu publicznego w sferze gospodarki energetycznej. Poprzednio bowiem jako cele publiczne wprost kwalifikowano inwestycje dotyczące budowy i utrzymania urządzeń i instalacji energetycznych służących do wytwarzania energii. Tak więc w przepisie art. 46 ust. 2 pkt 4a jako cel publiczny zostały wskazane elektrownie, a co za tym idzie elektrownie wodne. Przedstawiony zabieg ustawodawcy, który zrezygnował w art. 6 ustawy o gospodarce

nieruchomościami ze wskazania wprost urządzeń służących do wytwarzania energii, w oparciu m.in. o domniemanie racjonalności ustawodawcy, sugeruje zamiar odstąpienia od przyznawania elektrowniom statusu inwestycji celu publicznego. Obecnie tylko budowa i utrzymanie przewodów i urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej stanowi cel publiczny, a pozostałe zamierzenia inwestycyjne ze sfery gospodarki energetycznej do uzyskania takiej kwalifikacji potrzebują wykazania się dodatkową cechą - "niezbędnością do korzystania". Sam fakt wytwarzania i przetwarzania energii w elektrowni wodnej (celem jej późniejszego przekazania do sieci przesyłowych) nie powinien być interpretowany jako wskazujący na ww. niezbędność.

Podkreślenia wymaga, że Inwestor w ogóle nie analizował możliwości wykonania elektrowni na istniejącym progu wodociągowym. Ponadto przedstawiona przez Inwestora analiza wariantowa w zakresie małej elektrowni wodnej nie wykluczyła istnienia innych rozwiązań technicznych pozwalających na produkcję energii elektrycznej – zostały one jednak odrzucone ze względu na niższą opłacalność przedsięwzięcia.

Wobec powyższego należy uznać, że realizacja przedmiotowej inwestycji wiązałaby się ze złamaniem ustaleń art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, przy jednoczesnym braku przesłanek do wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 34 ww. ustawy.

Planowane do realizacji przedsięwzięcie zlokalizowane jest w obrębie jednolitej części wód podziemnych – JCWPd nr 150 (europejski kod PLGW2000150). Stan JCWPd nr 150 oceniany jest jako dobry (dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy) i nie jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia wyznaczonego celu środowiskowego tj. utrzymania jej dobrego stanu. Planowane przedsięwzięcie ze względu na swój charakter nie będzie skutkować obniżeniem stanu ilościowego przedmiotowej JCWPd, jak również nie będzie wpływać na jej stan chemiczny.

Planowane do realizacji przedsięwzięcie zlokalizowane jest w km 39+120 rzeki Dunajec w obrębie jednolitej części wód powierzchniowych – JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia (europejski kod PLRW20001921499) posiadającej status silnie zmienionej części wód. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911) stan JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia oceniany jest jako dobry, natomiast jest ona zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia wyznaczonego dla niej celu środowiskowego. Celem środowiskowym dla przedmiotowej JCWP jest dobry stan chemiczny oraz dobry stan ekologiczny, a także zapewnienie możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku ciekła istotnego – Dunajec od ujścia do Zbiornika Czchów. Dla JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia ze względu na brak możliwości technicznych termin osiągnięcia celu środowiskowego został przesunięty na rok 2027 (odstępstwo 4(4)-1). Jako uzasadnienie dla wprowadzonego odstępstwa podano, iż w programie działań zaplanowano działanie polegające na opracowaniu wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na odcinku ciekła istotnego - Dunajec ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz.

Przedsięwzięcie ze względu na swój charakter nie będzie negatywnie wpływać na stan chemiczny JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia. Przewidziano natomiast, iż jego realizacja może negatywnie wpłynąć na stan ekologiczny przedmiotowej JCWP i z tego względu inwestycja pn.: „Budowa zbiornika wodnego w km 39–120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przeplawki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, oraz modernizacji ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii” umieszczona

została w załączniku nr 4 do Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, jako inwestycja mogąca negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych, która jednocześnie spełnia przesłanki art. 38 j ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne są to artykuły 66, 67 i 68). Jak wynika z treści Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (5.6. Cele środowiskowe, a inwestycje mogące negatywnie wpłynąć na osiągnięcie celów środowiskowych) ocena spełnienia przesłanek z art. 38 j ustawy wykonana została na podstawie dostępnych danych oraz dokumentacji przekazanych przez inwestorów.

Należy zwrócić uwagę, iż umieszczenie przedmiotowego przedsięwzięcia w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły nie jest jednoznaczne ze zgodą na jego realizację, gdyż zgodnie z zapisami art. 81 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.) jeżeli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynika, że przedsięwzięcie to wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, art. 57, art. 59 oraz art. 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach odmawia zgody na realizację tego przedsięwzięcia, o ile nie zostaną spełnione warunki, o których mowa w art. 68 pkt 1, 3 i 4 tej ustawy (wymagane jest łączne spełnienie tych warunków), tj.:

- 1) podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód,
- 3) przyczyny zmian i działań, o których mowa w art. 66, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami dla społeczeństwa i środowiska związanymi z osiągnięciem celów środowiskowych, o których mowa w art. 55, utraconymi w następstwie tych zmian i działań,
- 4) zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, o których mowa w pkt 1-3, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, znacząco korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty.

Z powyższego wynika, iż umieszczenie (lub brak umieszczenia) inwestycji w planie gospodarowania wodami nie przesądza o możliwości jej realizacji.

JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia stanowi również obszar chroniony przeznaczony do ochrony siedlisk lub gatunków, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie – na całej długości przedmiotowej JCWP występuje obszar Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne, celem środowiskowym dla obszarów chronionych jest osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów, na podstawie których te obszary chronione zostały utworzone, przepisów ustanawiających te obszary lub dotyczących tych obszarów.

Już obecnie przy ocenie JCWP w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego przewidziano działania w kierunku udroźnienia istniejących barier. Realizacja dodatkowej budowli piętrzącej pogłębiłaby tylko ryzyko nieosiągnięcia dobrego stanu wód, co dodatkowo przesądza o braku możliwości uzgodnienia przedmiotowego przedsięwzięcia.

W części uzasadnienia dotyczącej wpływu przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085 wykazano, iż realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia może znacząco negatywnie oddziaływać na cele jego ochrony, przy jednoczesnym braku spełnienia przesłanek wymienionych w art. 34 ustawy o ochronie przyrody, które umożliwiłyby jego realizację (zgodnie z art. 34 ustawy o ochronie przyrody, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na realizację działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, wtedy gdy przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu

publicznego, w tym wymogi o charakterze społeczno – gospodarczym; brak jest rozwiązań alternatywnych; wykonana zostanie kompensacja przyrodnicza niezbędna do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000).

Reasumując, należy stwierdzić, iż przedmiotowe przedsięwzięcie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Dunajec od Zbiornika Czechów do ujścia, które w tym przypadku są tożsame z celami ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Jednocześnie, brak spełnienia przesłanek wymienionych w art. 34 ustawy o ochronie przyrody jest równoznaczny z tym, że niespełnione będą warunki art. 68 pkt 3 i 4 ustawy Prawo wodne, a co za tym idzie należy odmówić wydania zgody na realizację przedsięwzięcia.

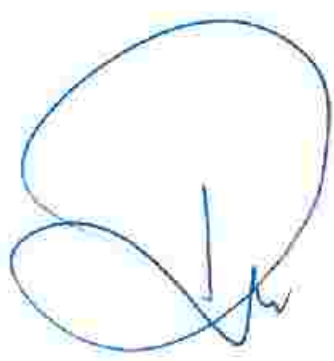
W ostatnim czasie Inwestor ponownie zwrócił się do tut. Organu o przedłużenie terminu wydania przedmiotowego postanowienia w celu umożliwienia mu przedłożenia dodatkowych materiałów na poparcie potrzeby realizacji przedsięwzięcia. Tym razem RDOŚ w Krakowie nie przychylił się do powyższej prośby, gdyż analiza materiałów gromadzonych przez kilka już lat nie wykazała możliwości zastosowania innego wariantu lub działań, które zlikwidowałyby negatywne i trwale oddziaływanie na obszar Natura 2000.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie można uzgodnić warunków proponowanego zakresu realizacji przedsięwzięcia, które jest przedmiotem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W związku z powyższym, postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie nie służy stronie zażalenie. Postanowienie można zaskarżyć tylko w odwołaniu od decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Otrzymują:

1. Urząd Miasta i Gminy Wojnicz, Rynek 1, 32-830 Wojnicz,
2. Małe Elektrownie Wodne” s.c. Jerzy, Maria, Piotr Kujawscy, ul. Wiejska 8, 83-400 Kościerzyna – Inwestor,
3. GDDKiA w Warszawie Oddział w Krakowie, ul. Mogilska 25, 31-542 Kraków,
4. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, RZGW w Krakowie, ul. Piłsudskiego 22, 31-109 Kraków,
5. Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Brzesku Sp. z o.o., ul. Solskiego 13, 32-800 Brzesko,
6. Tarnowskie Wodociągi Sp. z o.o., ul. Narutowicza 37, 33-100 Tarnów,
7. Gmina Tarnów, ul. Krakowska 19, 33-100 Tarnów,
8. Skarb Państwa – Starosta Powiatu Tarnowskiego, ul. ul. Narutowicza 38, 33-100 Tarnów,
9. Wyższe Seminarium Duchowne, ul. Piłsudskiego 6, 33-100 Tarnów,

11.

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

KR.RPU.436.18.2019.KM

Kraków, dnia 18.11.2019 r.

Burmistrz Wojnicza

W związku z zawiadomieniem znak BKS-7624/6/09/11/12/13/14/15/18/19 z dnia 11.10.2019r. o prowadzonej ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz udziale społeczeństwa w postępowaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia: „Budowa zbiornika wodnego w km 39+220 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchnią w zbiorniku wodnym, przeplawki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowa drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacja odnawialnego źródła energii” PGW Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie informuje, że wnosi poniższe uwagi w sprawie prowadzonego postępowania.

Planowana lokalizacja stopnia piętrzącego wody rzeki Dunajec w km 39+120 jest, w naszej opinii jako administratora cieku, niekorzystna z następujących względów:

1. Wstępna analiza wskazuje, że przy charakterystyce przepływów w proponowanym przekroju rzeki oraz planowanym zapotrzebowaniu MEW, przeplawki i śluzy dla kajaków oraz zapewnieniu koniecznej ilości wody dla innych użytkowników nie zostaną zapewnione optymalne warunki pracy elektrowni.
2. Rzeka Dunajec w proponowanej lokalizacji posiada lewostronne obwałowanie. Istniejący wał przeciwpowodziowy chroniący tereny przyległe jest budowlą zaprojektowaną jedynie na okresowe piętrzenie wody i nie posiada konstrukcji ograniczającej filtrację przez jego korpus. Budowla ta nie jest więc przystosowana do planowanego ciągłego piętrzenia wody, a spiętrzenie wód rzeki bez przebudowy wału na całej długości oddziaływania piętrzenia może doprowadzić do jego zniszczenia.
3. Na prawym brzegu rzeki, w miejscu lokalizacji jazu występuje teren osuwiskowy. Przyjęta lokalizacja stopnia wiązać się będzie z możliwością uruchomienia się procesów osuwiskowych.
4. Budowa stopnia w przyjętej lokalizacji może spowodować uruchomienie procesów erozyjnych poniżej stopnia co stanowi:
 - zagrożenie dla konstrukcji mostu drogowego na drodze krajowej 94 relacji Kraków-Tarnów usytuowanego bezpośrednio poniżej stopnia,
 - zagrożenie obniżeniem się zwierciadła wód gruntowych, a przez to szkodliwym wpływem dla ujęć wód i innych urządzeń zlokalizowanych poniżej,
 - zagrożenie dla znajdujących się bezpośrednio poniżej mostu przewodów światłowodowych linii telefonicznych oraz przewodów gazu wysokociśnieniowego biegnących pod dnem rzeki, które już były uszkodzone podczas poprzednich wezbrań.

Ponadto w przesłanych materiałach jedynie w sposób opisowy podano spodziewany zasięg cofki, tymczasem piętrzenie stopniem do planowanej rzędnej spowodować może między innymi zalanie wylotu obwałowanego potoku Więckówka, progu piętrzącego wodę na ujęciu wody pitnej dla Brzeska oraz wylotu wód opadowych, popłucznych i oczyszczonych ścieków bytowych ze stacji ujęcia wody w Łukanowicach. Na prawym, nieobwałowanym brzegu zagrożone będą zalaniem słupy wysokiego i średniego napięcia oraz droga dojazdowa do zabudowań mieszkalno - gospodarczych położonych w m. Błonie (droga ta stanowi dojazd dla około 10 gospodarstw). Zalaniu ulegnie przejazd do m. Zgłobice, z którego korzystają mieszkańcy m. Błonie, a także wylot potoku bez nazwy, który przy braku odpływu może doprowadzić do podtopień pól uprawnych położonych na prawym brzegu rzeki.

Tut. Zarząd negatywnie opiniuje również przedstawione rozwiązania techniczne:

1. Z przedłożonych materiałów wynika, że nie przewiduje się zakotwienia stopnia w brzegach. Przy przepływach powodziowych rzeki Dunajec, oraz przy projektowanej konstrukcji budowli zachodzi realna obawa o bezpieczeństwo tych obiektów podczas ich realizacji i późniejszej eksploatacji, a także możliwość przerzucenia się nurtu poza główne koryto rzeki, tak jak miało to miejsce w przypadku innych, podobnych rozwiązań na rzece Dunajec.
2. Zaprojektowano budynek elektrowni wodnej o szerokości 40m i wysokości do rzędnej 203,20 m n.p.m., podczas gdy rzędna wału w miejscu elektrowni wynosi 200,16 m n.p.m. a rzędna wody Q1% to około 198,50 m n.p.m. Posadowienie tak znacznej przeszkody w środku koryta rzeki Dunajec, w niewielkiej odległości od mostu drogowego oraz wału przeciwpowodziowego jest niedopuszczalne i doprowadzić może do zniszczenia mostu oraz wału przeciwpowodziowego.
3. Zaproponowano przebieg i konstrukcję mostu dla drogi rowerowej i drogi technicznej zlokalizowanej w międzywalu, która zawęźać będzie przekrój przepływu wód powodziowych, a jego konstrukcja grozić będzie zniszczeniem podczas powodzi, co będzie realnym zagrożeniem dla mostu na drodze 94 znajdującego się bezpośrednio poniżej.

Informujemy ponadto, że przegrodzenie koryta rzeki projektowanym jazem powłokowym ma za zadanie utrzymanie w warunkach normalnych stałego poziomu piętrzenia wody w korycie. Powstały dzięki temu zbiornik jest zbiornikiem przepływowym i nie ma on zdolności magazynowania wody w okresach jej nadmiaru w celu wykorzystania w innych okresach (nie posiada tzw. objętości użytkowej) tak jak to jest w przypadku zbiorników retencyjnych. W związku z powyższym projektowana inwestycja nie ma znaczącego wpływu na zapobieganie skutkom suszy ani redukcji fali powodziowej, a używane w opracowaniach sformułowanie „zbiornik retencyjny” jest błędne.

Ł-ca DYREKTORA

Radgalew Radon

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

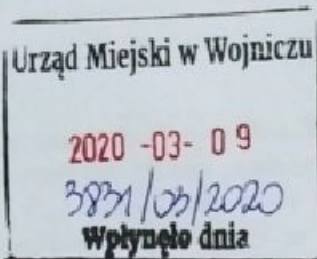
Do wiadomości:

1. Adresat
2. RZŚ
3. Zarząd Zlewni w Nowym Sączu
4. a/a

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KRAKOWIE**

OO.4242.142.2012.BM

Kraków, 6 marca 2020 r.

Urząd Miejski w Wojniczu
ul. Rynek 1
32-830 Wojnicz

Po przeanalizowaniu pisma Burmistrza Wojnicza z dnia 18.02.2020 r. (data wpływu: 21.02.2020 r.) znak: BKS-7624/6/09/11/12/13/14/15/18/19/20 oraz dokumentów do niego załączonych przedkładam poniższe stanowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie postanowieniem z dnia 28.02.2019 r. znak: OO.4242.142.2012.BM odmówił uzgodnienia w zakresie ochrony środowiska, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przedsięwzięcia pn.: „Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przeplawki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii”.

W chwili obecnej, do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie wpłynęło pismo Burmistrza Wojnicza z prośbą o zajęcie stanowiska, czy zmiana nazwy ww. przedsięwzięcia na: „Przeciwdziałanie skutkom suszy na obszarze dorzeczy (Stop Suszy) poprzez budowę zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przeplawki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej, budowie drogi rowerowej na zaporze powłokowej oraz modernizacji ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii” ma wpływ na wydane postanowienie RDOŚ w Krakowie z dnia 28 lutego 2019 r. znak: OO.4242.142.2012.BM odmawiające uzgodnienia w zakresie ochrony środowiska, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie przeanalizował wpływ planowanej inwestycji w zakresie ochrony środowiska i uznał, iż nie można było uzgodnić pozytywnie warunków proponowanego zakresu realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, które było przedmiotem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na podstawie zgromadzonej na przestrzeni lat dokumentacji, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie uznał, iż planowane przedsięwzięcie wpłynie negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWP Dunajec od Zbiornika Czchów do ujścia, które w tym przypadku są tożsame z celami ochrony obszaru Natura 2000 Dolny Dunajec PLH120085. Ponadto, brak spełnienia przesłanek wymienionych w art. 34 ustawy o ochronie przyrody był równoznaczny z tym, że niespełnione zostały warunki art. 68 pkt 3 i 4 ustawy Prawo wodne, a co za tym idzie należało odmówić wydania zgody na realizację ww. przedsięwzięcia. Powyższe stanowisko RDOŚ zostało szeroko przedstawione i uargumentowane w uzasadnieniu w ww. postanowieniu odmawiającym uzgodnienia.

Z pisma Inwestora z dnia 10.02.2020 r. skierowanego do Burmistrza Wojnicza (przekazanego wraz z postanowieniem Burmistrza Wojnicza o zmianie nazwy planowanego przedsięwzięcia do tut. Organu) wynika, iż aktualnie inwestor „(...) zlecił wykonanie opracowań i ekspertyz uwzględniających wnioski Dyrektora PGW WP RZGW w Krakowie w celu złożenia wniosku o ujęcie przedsięwzięcia na liście planowanych do realizacji przedsięwzięć objętych programem przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzeczy”.

Należy zauważyć, iż zmiana nazwy planowanego przedsięwzięcia oraz zlecenie przez inwestora wykonania nowych opracowań oraz ekspertyz nie powoduje zmiany zdiagnozowanego zagrożenia dla obszaru Natura 2000 i nie wpływa na konieczność ponownego uzgodnienia przedmiotowego przedsięwzięcia.

W związku z powyższym, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie podtrzymuje swoje stanowisko zawarte w postanowieniu z dnia 28 lutego 2019 r. znak: OO.4242.142.2012.BM.

Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Krakowie
mgr Rafał Rostecki
/podpis elektroniczny/

Otrzymują:

1. Adresat,
2. OO.BM. a/a.